ALOITE KUNNILLE TALVILIIKUNTAOLOSUHTEIDEN YHTEISESTÄ PARANTAMISESTA

Ylä-Savon hyvinvoinnin, liikunnan ja matkailun yhteisestä kehittämisestä on puhuttu paljon, mutta konkreettiset yhteiset toimenpiteet ovat jääneet suhteellisen vähäisiksi.

Suomi on profiloitumassa erityisesti talveen liittyvän matkailun kohdemaaksi. Suomi on juuri tällä hetkellä kiinnostava puhtaasta luonnosta, rauhallisuudesta, turvallisuudesta, revontulista ja selkeistä vuodenajoista johtuen. Lapin matkailu elää kukoistuskauttaan. Panostukset infraan ja markkinointiin ovat nostamassa matkailun volyymia edelleen. Myös Ylä-Savon lähialueen kohteet kuten Vuokatti ja Tahko hyötyvät turismista ja kilpa- sekä huippu-urheiluun liittyvästä matkailutoiminnasta. Matkailun kehittyminen on Suomen kansantalouden kannalta positiivinen ilmiö. Ilmiön tarkastelu sosiaalisesta ja ympäristöllisestä kestävyysnäkökulmasta nostaa kuitenkin esille myös huolenaiheita. Esimerkiksi Lapin herkät luontokohteet ja Rovaniemen kaupunki-infra kuormittuvat tällä hetkellä merkittävästi. Lisäksi kotimaan matkailun hintataso on Lapin kohteiden osalta karkaamassa tavallisten perheiden ulottumattomiin.

Miten Ylä-Savo voisi hyötyä tästä tilanteesta? Pohjois-Suomen kohteiden rajallinen kantokyky muodostaa matkailun ylivirtauspotentiaalin. Eli mikäli Ylä-Savossa on tarjolla luontoon ja talveen liittyviä kohteita, kotimaisen ja ulkomaisen matkailun kanavoituminen alueelle on mahdollista. Esimerkiksi talviliikuntainfraan tehtävät parannukset palvelevat myös seudun asukkaita.

Talvi 2024-2025 on ollut vähäluminen. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että tulevat talvet olisivat kaikki leutoja ja lumettomia. Pitkällä aikavälillä on kuitenkin todennäköistä, että lumen tulo on ajallisesti entistä vaihtelevampaa ja epävarmempaa. Se vaikeuttaa merkittävästi talveen liittyvää ohjelmatarjontaa, talviliikuntaa, suunnitelmallista seuratoimintaa ja erityisesti lumiliikunnan harrastamista Ylä-Savossa.

Lumiolosuhteiden varmuuden parantamiseen on monenlaisia keinoja. Suomessa ylläpidetään lumiolosuhteita syksyllä tykitettävällä tai kesän yli säilöttävällä lumella. On olemassa myös hiihtoputkia ja -halleja.

Talviliikuntakauden aloittaminen syksyllä vaihtelevien kelien aikaan edellyttää lumen säilömistä yli kesän. Lumen tykittäminen edellyttää riittävää pakkasta ja sopivia olosuhteita. Sopivalla talvisäällä helmikuussa tykitetty lumi voidaan suojata sahapurulla tai säilöä tarkoitukseen erityisesti kehitetyillä peitteillä.

Ylä-Savossa olisi järkevää tutkia mahdollisuutta kuntien yhteisesti rahoittaman ensilumen talviliikunta-alueen perustamiselle. Keskeinen sijoituspaikka voisi olla Iisalmen Paloisvuoren alue. Lunta voitaisiin säilöä esimerkiksi hiihtomaan alueelle, josta se olisi syksyllä kätevästi levitettävissä nykyisen tykkilumiladun alueelle. Lunta voitaisiin varata siten, että myös uuden putkihissin mäki voitaisiin lumettaa, jolloin lapset ja nuoret pääsisivät pulkkamäkeen sekä harjoittelemaan laskettelun ja lautailun alkeita. Ensilumen latu purkaisi osaltaan Vuokattiin suuntautuvaa ylipainetta ja mahdollistaisi paikallisten kilpaurheilijoiden ja kuntoilijoiden harrastamisen kotiseudulla. Tämä olisi merkittävä apu hiihtoa harrastavien lasten vanhemmille, kun kallis lumiolosuhteiden perässä ajelu saataisiin vähemmäksi ja syksyn lumileirit voitaisiin järjestää Ylä-Savossa. Hyvässä kunnossa oleva ensilumen talviurheilualue olisi oikein markkinoituna myös matkailun vetonaula. Kokonaisuuteen liittyisi hyvin myös uusi näköalatorni, josta oikeissa olosuhteissa voitaisiin tähystää vaikka revontulia.

Myös Sonkajärvellä on kokemusta ensilumen ladun järjestämisestä. Yhtenä vaihtoehtona ensilumen olosuhteet voitaisiin toteuttaa myös vuorovuosin Sonkajärvelle ja Iisalmeen. Sonkajärven sijainti suhteessa Lapinlahteen ja Kiuruveteen on haasteellinen samoin kuin julkisen liikenteen, ohjelmapalveluiden ja majoituksen mahdollisuudet.

Paloisvuorella on olemassa tällä hetkellä lähes kaikki tarvittava infra. Latupohjia saatettaisiin joutua vahvistamaan siten, että lumen levittäminen traktorein onnistuu myös kostealla säällä. Latukoneet ja tykit ovat olemassa. Pitkällä tähtäimellä tavoitteena voisi olla kuntien yhteishanke, jossa alueelle rakennettaisiin myös rullarata, jota kesäisin käytettäisiin rullahiihtoon ja -luisteluun, syksyisin asfaltoitu väylä toimisi ensilumen ladun alustana.

Alustava kustannusarvio suunnittelulle, säilölumen tekemiselle, alustojen vahvistamiselle, peitemateriaalin hankinnalle sekä levittämiselle ja lumen levittämiselle on noin 80 000 euroa. Hankkeelle voidaan selvittää rahoitusmahdollisuutta Ylä-Savon Veturilta tai esimerkiksi Olvi -säätiöltä. Vuosittainen kustannus vuosittain olisi jatkossa noin 40 000 euroa.

Kunnioittavasti 1. .helmikuuta 2025

Iisalmen Visa Heikki Huttunen HEIKKI HUTTUNEN

Kiuruveden Urheilijat KARI SAARISTAMOINEN pj

Lapinlahden Veto LLC Anne Kemppainen-Vaarikkala

Sonkajärven Pahka Esa Tuikka Esa Heiskanen

Vieremän Koitto Mikko Heiskanen Mikko Heiskanen

Iisalmen Latu Jaana Korhonen Jaana Korhonen pj.

MLL Vieremä Anu Juntunen

Vieremän 4H Mikko Heiskanen Mikko Heiskanen

Lions Club Koljonvirta Tero Saarmala